

da hočejo tudi gledé drugih v vladnem programu navedenih vprašanj ohraniti si prosto roko, došli so do zaključka, da izstopijo iz kluba.

Ta zaključek izjavili so klubu dne 23. t. m. in ustanovili posebno slovensko-hrvatsko skupino, ter hočejo brez kakih ozirov pazljivo slediti vladnem delovanju in temu nasproti vravnati svoje držanje. Ob enem stopili so podpisani v dogovor z ostalimi hrvatskimi in slovenskimi zastopniki, ter se nadejajo, da se s časom tej skupini pridružijo še drugi zastopniki, da složno delujejo na parlamentarnem polju.

Da podpisani izstopijo iz parlamentarne večine, je naravna posledica njih zastopniških dolžnostij, ter jim bode iz istega razloga poglavitna zadača, čuvati in braniti pravice in koristi slovenskega in hrvatskega naroda, koje se osobito na Primorskem identificirajo s koristmi države. Potegovati se hočejo tudi za to, da se čim prej oživotvori združenje vseh slovanskih zastopnikov, kateri pripadajo koaliciji, v svrhu vzajemnega in odločnega delovanja za ravnopravnost in za pravice vseh slovanskih plemen.

Na Dunaju, 26. novembra 1893.

Dr. Klaić, dr. Ferjančič, dr. Bulat, dr. Gregorčič, Borčić, Alfred grof Coronini, dr. Gregorec; Šupuk, Kušar, Nabergoj.

Kmetijske zadruge.

(Dalje.)

§ 16 Delokrog okrajnih in deželnih zadrug je določen po njih namenu, o katerem govoru § 2. Razun skrbij, ki jih jim naklada postava o ustanovi rentnih posestev, imajo zadruge še sledeče naloge:

a) napravljati zadruga skladišča in založnice za poljske pridelke zadrugnikov;

b) prodajati poljske pridelke, ki so jej v ta namen izročeni, na povelje in račun zadrugnikov, zlasti za potrebe vojaške uprave;

c) kupovati na povelje in račun zadrugnikov kmetijske stroje, orodje in druge kmetom potrebne reči;

d) ustanovljati nove, ali pospeševati stare posojilnice, posebno take po načrtu Reiffeisen, da dobi gospodar posojilo ali na svojo osebo ali pa na račun pridelkov, katere je oddal v zadruga skladišče;

e) posredovati, da dobijo zadrugniki posojila na dalje časa pri hipotečnih bankah na uknjiženje, pa tako, da se z obrestmi počasi tudi dolg odplačuje; in kjer ni hipotečnih bank, pa pri hranilnicah in enakih zavodih;

f) posredovati, da se posli in delavei zavarujejo na čas bolezn, onemoglosti in starosti;

g) prirejati bolnišnice in oskrbovalnice ter urediti jih tako, da se tiste zalagajo s pridelki zadrugnikovih skladišč;

h) posredovati med takimi, ki iščejo delavcev, in tistimi, ki iščejo dela;

i) nadzorovati nakupovanje semen in posredovati pri občevanju zadrugnikov s kmetijskimi poskušalnicami;

k) posredovati, da se zadrugniki zavarujejo zoper ogenj, točo in nezgode pri živini in pomagati jim, da se zavarujejo pod dobrimi pogoji, ter voliti iz zadrugnikov cenilce za komisije pri nesrečah, ki zadenejo zavarovalnice;

l) ustanovljati in pospeševati zadruge za živinorejstvo;

m) sestavljati zadruga statistiko;

n) zadrugnikom v njih pravadah priskrbovati pravniško pomoč.

§ 17 Ako stanovske kmetijske zadruge ne morejo same izvršiti svoje naloge (§ 16), morajo ustanovljati pridobninske in gospodarske zadruge na podlagi postave z dne 9. mal. travna 1873 drž. zak. št. 70, posebno take po načrtu Reiffeisen, ali pa v zvezo stopiti s podobnimi, že obstoječimi zavodi ter njih delovanje pospeševati.

§ 18 Kmetijske zadruge niso podložne določbam postave z dne 9. mal. travna 1873 drž. zak. št. 70, o pridobninskih in gospodarskih zadrugah. Za vse svoje zaveze in dolžnosti jamči le zadruga sama kot pravna oseba. Pred sodnijo in drugod zastopa zadruga nje načelnik ali pa njegov namestnik. Pisma pa, s katerimi se zadruga proti tretjemu za kaj zaveže, mora podpisati načelnik in eden iz odbornikov. Če govori pa pismo o kaki kupčiji, ki jo sme le zadruga odbor skleniti, ali pa višja oblast dovoliti, morata se poleg načelnika podpisati še dva odbornika.

§ 19 Za pokritje svojih prvih, ustanovnih stroškov imajo tako okrajne, kakor deželne zadruge pravico, naložiti svojim udom denarni donesek, ki pa ne sme presegati 1 odstotka od državnega zemljiškega davka dotičnega posestnika.

§ 20 Na koncu vsakega leta morajo okrajne in deželne zadruge napraviti proračun o izdatkih bodočega in o zgubah pretečenega leta, in da se vse to pokrije, imajo pravico, zadrugnikom naložiti denarna vplačila. Ti denarni doneski pri okrajnih zadrugah ne smejo presegati 4 odstotkov, pri deželnih ne 1 odstotek državnega zemljiškega davka.

§ 21 Ako hoče okrajna zadruga za pokritje v § 20 omenjenih stroškov naložiti več, ko 4% doklade na zemljiški davek, mora za to s posredovanjem deželne zadruge in deželne vlade dovoljenje dobiti od denarnega in poljedelskega ministerstva. Od istih ministrov mora s posredovanjem deželne vlade tudi deželna zadruga dovoljenje imeti, ako hoče za svoje v § 20. označene stroške več ko 1% doklade na zemljiški davek pobrati.

§ 22 V §§ 19. do 21. imenovane doneske pobirajo občine kot doklade na zemljiški davek ter jih izročajo okrajnim zadrugam. Tiste doklade pa, ki se poberejo za deželno zadruga. Ti doneski uživajo iste zastavne pravice in prednosti, kakor druge doklade na državne davke.

§ 23 Kdor bi mislil, da se mu z doklado, ki je v § 22 omenjena, krivica godi, sme se v 14 dneh po dostavljenem plačilnem ukazu pritožiti na okrajno glavarstvo in slednjič še na deželno vlado. (Konec prih.)

Cerkvene zadeve.

Usmiljeni bratje pokrajine Graške.

«Storite, bratje, sami sebi dobro, storite iz ljubezni do Jezusa!» Tako je klical pred 350 leti sv. Janez, imenovan »od Boga«, ko je po ulicah Španjskega mesta Granade prosil miloščine za revne bolnike v svoji bolnišnici. Mož božji bil je prepričan, da miloščina več koristi tistim, ki jo delijo, kakor onim, ki jo prejmejo. Iz ljubezni do Boga je zbral okoli sebe nekaj mož, ki so bili pripravljani z njim vred brezplačno streči ubogim bolnikom katerekoli vere. Beri čuda njegove ljubezni, kakor jih najdeš popisana v »Življenji svetnikov« dne 8. marcija. Sv. Janez od Boga je umrl leta 1550, še le 55 let star.

Dvajset let po njegovi smrti so papež Pij V. (leta